

TLAČOVÁ SPRÁVA

Bratislava | 18. 4. 2024

POZNÁME DRŽITEĽOV CENY ALŽBETY GÜNTHEROVEJ-MAYEROVEJ. V ROKU 2024 BUDÚ OCENENÍ ETNOLOGIČKA, ARCHEOLÓG A ARCHITEKT

Bratislava 18. apríl 2024 – Šestnásty ročník Ceny Alžbety Güntherovej-Mayerovej pozná svojich laureátov. Ocenenie každoročne udeľuje Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (PÚ SR) a vyjadruje ním mimoriadne uznanie jednotlivcom za ich dlhoročné profesionálne pôsobenie v oblasti ochrany a popularizácie pamiatkového fondu na Slovensku. Spomedzi šestnástich nominovaných osobností sú laureátmi prestížnej ceny v roku 2024 archeológ Peter Baxa, etnologička Gabriela Habáňová a architekt Jaroslav Liptay.

Slávnostné odovzdávanie cien sa uskutoční 23. apríla 2024 o 13.00 hod. v koncertnej sále Nitrianskej galérie na Župnom námestí v Nitre, ceny odovzdá generálny riaditeľ Pamiatkového úradu Slovenskej republiky Pavol Ižvolt. Podujatie sa uskutoční pri príležitosti Medzinárodného dňa pamiatok a historických sídiel, ktorý si pripomíname každoročne 18. apríla. Ocenenie nesie meno zakladajúcej osobnosti bádania o výtvarnom umení na Slovensku a významnej historičky umenia Alžbety Güntherovej-Mayerovej (1905 – 1973).

Po šestnástich rokoch pristúpil pamiatkový úrad k zmene podoby samotnej ceny. Doposiaľ používanú repliku okrídlenej anjelskej hlavičky z hlavného oltára z rímsko-katolíckeho Kostola Nájdenia sv. Kríža v Hrani, ktorú podľa originálu z dielne Dionýza Reissmayera z pol. 18. stor. vyhotovovali oblastné reštaurátorské ateliéry v Levoči, nahradí cínová plaketa s portrétom Alžbety Güntherovej-Mayerovej. Autorom návrhu a zhotoviteľom artefaktu je akademický maliar Jozef Hrvol.

PhDr. Gabriela Habáňová (*1955) – slovenská etnologička a pamiatkarka. Venovala sa monitorovaniu pamiatkového fondu v oblasti vidieckych stavieb, najmä ľudovej architektúry, spracovaniu odborných podkladov pre vyhlasovanie objektov za národné kultúrne pamiatky a ako metodička aj usmerňovaniu ochrany a obnovy tohto druhu pamiatok. V ostatnom desaťročí sa na Krajskom pamiatkovom úrade Bratislava venovala náročným a úspešným revitalizáciám industriálnej architektúry, napr. pivovaru Stein, pradiarni v areáli bývalej cvernovkej továrne na Svätoplukovej ulici či teplárni na Čulenovej ulici v Bratislave. Vysoko cenená je aj jej vedecká a publikačná činnosť.

PhDr. Peter Baxa (*1950) – slovenský archeológ a pamiatkar. Autor viacerých vynikajúcich vedeckých výstupov venovaných výskumu historického jadra Bratislavy, rímskych pamiatok v Rusovciach či prezentácii iných archeologických nálezísk na Slovensku. Spolupracoval so zahraničnými vedecko-výskumnými a múzejnými inštitúciami. Ako kurátor sa podieľal na významnej a veľkoryso koncipovanej výstave Dedičstvo Karola Veľkého (2016) na Bratislavskom hrade. Osobitne oceňovaný je aj jeho odborný prínos k identifikácii a datovaniu Kaplnky sv. Margity Antiochijskej v Kopčanoch, ktorá je jedinečnou zachovanou veľkomoravskou stavbou na našom území.

Ing. arch. Jaroslav Liptay, CSc. (*1947) – slovenský pamiatkar a architekt. Dlhodobo pôsobil na Ministerstve kultúry SR, rozhodujúcou mierou sa podieľal na tvorbe Deklarácie Národnej rady SR o ochrane kultúrneho dedičstva z 28. februára 2001 a zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, ktorým vznikol Pamiatkový úrad SR a krajské pamiatkové úrady. Pripravoval na implementáciu medzinárodnej charty a odporúčania v oblasti ochrany pamiatok a krajiny, zastupoval štát v organizáciách UNESCO a ICOMOS. Venoval sa rôznym aspektom právnej ochrany kultúrnych pamiatok, krajiny i technických pamiatok, ľudovej architektúry či slovenským hradom a zámkom.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky ocenením vyjadruje osobnostiam vďaku za celoživotnú a systematickú prácu venovanú ochrane pamiatok a posilňovaniu spoločenského povedomia o hodnotách nášho kultúrneho dedičstva.

Viac informácií o ocenení: <https://www.pamiatky.sk/podujatia/cena-pamiatkoveho-uradu-sr>

Cena Alžbety Güntherovej-Mayerovej, cínová plaketa s portrétom pamiatkarky, ktorej meno nesie ocenenie Pamiatkového úradu SR, zdroj: PÚ SR (foto: Ján Šipöcz)